

Perkutánní endoskopická gastrostomie a jejunostomie v domácím ošetření z pohledu sestry

MUDr. Mgr. Drahomíra Vrzalová, MBA, Mgr. Lenka Neumannová

II. interní klinika gastroenterologická a geriatrická, FN Olomouc

Perkutánní endoskopická gastrostomie (PEG) a jejunostomie (PEJ) jsou nutritivní stomie do zažívacího traktu určené k aplikaci enterální výživy, tekutin a léčiv. Jsou indikovány k dlouhodobé výživě u pacientů se zachovaným funkčním gastrointestinálním traktem v případech, kdy není pacient schopen adekvátního příjmu potravy ústy a je předpoklad podávání této výživy delší než 4–6 týdnů. Správná indikace, adekvátní příprava pacienta k výkonu, sledování po zavedení PEG či PEJ spolu s edukací jak nemocného, tak jeho rodinných příslušníků a dalších pečujících osob vede ke zkvalitnění péče o pacienta se stomií a snižuje riziko komplikací.

Klíčová slova: perkutánní endoskopická gastrostomie, jejunostomie, edukace, domácí prostředí.

Percutaneous endoscopic gastrostomy and jejunostomy in home care from a nurse's perspective

Percutaneous endoscopic gastrostomy (PEG) and jejunostomy (PEJ) are nutritional ostomy into the digestive tract intended for the application of enteral nutrition fluids and drugs. They are indicated for long-term nutrition in patients with a preserved functional gastrointestinal tract, in cases where the patient is not capable of adequate food intake by mouth and the administration of this nutrition is expected to be longer than 4–6 weeks. The correct indication, adequate preparation of the patient for the procedure and follow-up after PEG or PEJ insertion, along with education of both the patient and his family members and other caregivers, reduce the risk of complications.

Key words: percutaneous endoscopic gastrostomy, jejunostomy, education, home environment.

V současné době se stále více setkáváme s pacienty, u kterých je i v domácím prostředí nutné zajistit výživu jinou cestou, než je perorálním příjmem. Z hlediska dlouhodobé péče je při zachování funkčního zažívacího traktu vhodné zavedení perkutánní gastrostomie (PEG) nebo jejunostomie (PEJ). Oba výkony vyžadují nejen správnou indikaci, ale i edukaci pacienta se srozumitelným vysvětlením prospěchu tohoto výkonu, provedení, ošetřování, způsobu použití a možných komplikací. Je žádoucí, aby tomuto pohovoru byli přítomni i členové nejbližší rodiny

a pečující osoby nemocného. Pokud nemocný s výkonem souhlasí, podepíše informovaný souhlas, v případě omezené svéprávnosti či omezených kognitivních schopnostech podepisuje tento souhlas jeho poručník či nejbližší rodinný příslušník. Multidisciplinární spolupráce zahrnuje lékaře indikující PEG a PEJ, lékaři provádějící vlastní výkon, lékaře nutriční ambulance, který bude nemocného dlouhodobě sledovat, a také praktického lékaře pacienta. Nedílnou součástí týmu jsou nutriční terapeuti, edukační sestry a sestry nutriční ambulance.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial support:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: **Med. Praxi. 2024;21(2):109-113**
<https://doi.org/10.36290/med.2023.048>
Článek přijat redakcí: 12. 9. 2023
Článek přijat k tisku: 12. 9. 2023

MUDr. Mgr. Drahomíra Vrzalová, MBA
drahomira.vrzalova@fnol.cz